

4.6 Vesihuoltolain edellyttämät liitetiedot

4.6.1 Toimintakertomus

Vesihuoltolain (9.2.2001/119) 20 § (22.8.2014/681) mukaan kunnan tulee kirjanpidossa eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot.

Mikäli vesihuoltolaitos huolehtii huleveden viemäröinnistä Vesihuoltolain 17a §:n mukaisen kunnan päätöksen perusteella, myös huleveden viemäröinnin kirjanpito tulee eriyttää. Eriyttämällä pyritään tilinpäätöksen ja siinä esitettyjen tunnuslukujen perusteella arvioimaan, missä määrin vesihuollosta ja huleveden viemäröinnistä perittävät maksut kattavaa palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pitkällä aikavälillä ja ovatko maksut kohtuullisia.

Kuntajaoston yleisohjeen mukaan vesihuoltolaitoskokonaisuus (vesihuolto ja huleveden viemäröinti) tulee eriyttää kirjanpidollisesti joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemäröinti voidaan eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta laskennallisesti. Erityisesti sekaviemäröidyillä alueilla huleveden viemäröinnille ei käytännössä ole mahdollista laatia tuloslaskelmaa, tasetta ja rahoituslaskelmaa muulla tavoin kuin laskennallisesti.

Kuntajaosto on antanut 9.3.2015 lausunnon nro 112 koskien vesihuoltolain muutosten vaikutuksista kunnallisten vesihuoltolaitosten kirjanpitoon ja tilinpäätökseen.

Ympäristölautakunta on käsitellyt kokouksessaan 29.9.2015/§ 105 hulevesien käsittelyä kunnassa ja todennut, että Tohmajärven kunnan vesihuoltolaitoksella ei ole hulevesiverkostoa, joten lainmuutos ei aiheuta toimenpiteitä vesihuoltolaitoksen toiminnassa.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 9.11.2015/§ 38 hyväksynyt Vesihuoltolaitoksen muuttamisen laskennallisesti eriytetystä yksiköstä kirjanpidollisesti eriytetyksi yksiköksi 1.1.2015 alkaen. Samalla valtuusto on vahvistanut vesihuoltolaitoksen avaavan taseen 1.1.2015, hyväksynyt lainaosuudeksi 752.649,82 euroa 10 vuoden maksuajalle ja sille perittäväksi koroksi 2 % vuotuista korkoa sekä vahvistanut peruspääomaksi 1.528.107,22 euroa ja sille perittäväksi 4 % vuotuista tuottoa.

Toiminta vuonna 2023

Vesihuoltolain 20 a § (22.8.2014/681) mukaisesti vesihuoltolaitoksen on laadittava kirjanpitolaissa tarkoitettu toimintakertomus.

Toiminnallisesti ja taloudellisesti vesihuoltolaitostoiminta toteutui vuonna 2023 pääosin talousarvion mukaisesti ja kunnanvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettiin. Talousarvion veden ja jäteveden kulutusmaksujen tulot jäivät selvästi talousarvion mukaisesta tavoitteesta, joka johtuu talousveden kulutuksen selkeästä vähenemisestä. Vastaavasti taas erityisesti viemärlaitoksen menot jäivät talousarvion mukaisia menoja jonkin verran pienemmäksi. Kokonaisuutena vesihuoltolaitoksen toimintakate jäi hieman talousarvion mukaista tavoitetta pienemmäksi.

Talousveden laadussa ei havaittu merkittäviä poikkeamia ja jätevedenpuhdistamo toimi ympäristöluvan lupaehtojen mukaisesti lukuun ottamatta keväällä 2023 tapahtunutta biologisen puhdistusprosessin häiriötä.

Verkostoon pumpattu vesimäärä oli edellisiä vuosia huomattavasti pienempi, mutta myös verkostoveden kulutus laski huomattavasti edellisen vuoden tasosta. Myös laskutetun jäteveden määrä laski merkittävästi.

Jää seurattavaksi, onko verkostoveden kulutus vähentynyt pysyvästi kulutustottumusten muutoksen seurauksena vai onko kyse yksittäisestä poikkeavasta vuodesta. Puhdasvesiverkoston vuotovesiprosentti nousi edellisen vuoden tasosta, joka kertoo verkostovuotojen määrän olleen edellisvuotta isompi tai yksittäisten vuotojen olleen suurempia.

Vesihuoltoinvestointeja toteutettiin suunnitelmallisesti verkosto- ja automaattiosaneerausten muodossa määrärahojen puitteissa. Automaattiosaneerauksia toteutettiin pääasiassa jätevesikohteisiin.

Vesihuoltoverkoston laajentaminen Hölhön teollisuusalueelle Tikkalaan valmistui vuoden 2023 alussa.

Puhdasvesiverkostoon asennettiin virtausmittauskaivoja, joiden avulla pyritään siihen, että verkostovuodot olisivat nopeammin ja helpommin havaittavissa ja paikallistettavissa.

Aluehallintovirasto myönsi vuoden 2023 alussa ympäristöluvan uudelle jätevedenpuhdistamolle. Uuden puhdistamon toteutussuunnittelu kilpailutettuun keväällä 2023. Tarjouskilpailun perusteella toteutussuunnittelun laatijaksi valittiin Ramboll Finland Oy. Uuden jätevedenpuhdistamon toteutussuunnittelu valmistui pääosin vuoden 2023 loppuun mennessä.

Vuoden 2023 lopussa rekrytoitiin uusi kuntatekniikan päällikkö, joka vastaa vesihuoltolaitoksen toiminnasta vuoden 2024 alusta alkaen.

4.6.2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

	1-12 / 2023	1-12 / 2022
LIIKEVAIHTO	829 272,22	893 965,44
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	0,00	497,27
MATERIAALIT JA PALVELUT	-486 237,48	-462 418,53
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-162 160,47	-157 874,75
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-162 160,47	-157 874,75
PALVELUJEN OSTOT	-324 077,01	-304 543,78
HENKILÖSTÖKULUT	-186 550,77	-227 932,51
PALKAT JA PALKKIOT	-151 441,39	-184 751,43
HENKILÖSIVUKULUT	-35 109,38	-43 181,08
ELÄKEKULUT	-29 841,85	-36 907,68
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-5 267,53	-6 273,40
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-195 519,48	-187 645,80
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-195 519,48	-187 645,80
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-39 595,77	-17 040,41
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	-78 631,28	-574,54
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-33 572,74	-34 990,07
MUUT RAHOITUSTUOTOT	0,00	88,08
MUILE MAKSETUT KORKOKULUT	-3 010,59	-4 515,89
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-30 562,15	-30 562,15
MUUT RAHOITUSKULUT	0,00	-0,11
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-112 204,02	-35 564,61
LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-2,6	-0,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-2,8	-0,2
Voitto, %	-13,5	-4,0

4.6.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

			2023	2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)			26 375,70	99 049,85
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			195 519,48	187 645,80
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			0,00	87,97
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT			0,00	-497,27
			221 895,18	286 286,35
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT			-561 680,52	-594 891,32
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT			0,00	4 516,17
			-561 680,52	-590 375,15
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
			-339 785,34	-304 088,80
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS MUILTA			0,00	-75 265,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA			9 941,01	1 748,78
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS KUNNALTA/KY:LTÄ			0,00	874,50
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA			-36 031,72	122 211,67
			-26 090,71	49 569,95
RAHAVAROJEN MUUTOS				
			-365 876,05	-254 518,85
RAHAVARAT				
	31. 12.	0,00		0,00
	1. 1.	0,00	0,00	0,00
LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
			2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €			0,00	-38 850,59
Investointien tulorahoitus, %			39,5	25,5
Laskennallinen lainanhoitokate			12,8	5,5
Kassan riittävyys, pv			0	0
Quick ratio			0,2	0,2
Current ratio			0,2	0,2

4.6.4 Vesihuoltolaitoksen tase

	12/2023	12/2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET	3 346 218,38	2 980 057,34
MAA- JA VESIALUEET	19 509,79	19 509,79
RAKENNUKSET	5 253,86	7 024,94
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	2 990 156,81	2 375 591,09
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET	331 297,92	577 931,52
SIJOITUKSET	7 485,19	7 485,19
OSAKKEET JA OSUUDET	7 485,19	7 485,19
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 353 703,57	2 987 542,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET	76 002,75	85 943,76
LYHYTAIKAISET SAAMISET	76 002,75	85 943,76
MYyntISAAMISET	76 002,75	85 943,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	76 002,75	85 943,76
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 429 706,32	3 073 486,29
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	1 528 107,22	1 528 107,22
EDELLISTEN TILIK. YLI/ALIJÄÄMÄ	1 059 095,81	1 094 660,42
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-112 204,02	-35 564,61
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 474 999,01	2 587 203,03
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	0,00	75 264,82
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLA	0,00	75 264,82
LYHYTAIKAINEN	954 707,31	411 018,44
LAINAT RAHOITUS- JA VAK.LAITOK	37 600,00	176 088,61
LAINAT KUNNALTA/KUNTAYHTYMÄLTÄ	718 209,20	0,00
OSTOVELAT	160 490,83	156 067,58
KOROTTOMAT VELAT KUNNALTA/KUNT	5 073,18	1 046,46
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA	2 247,64	3 707,27
SIIRTOVELAT	31 086,46	74 108,52
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	954 707,31	486 283,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 429 706,32	3 073 486,29
LIIKELAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	72,2	84,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	115,1	54,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	947	1 059
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	756	251
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	756	251
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	0	0

4.6.5 Vesihuoltolaitoksen investointiosan toteutumisvertailu

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU 1-12 / 2023

	TA 2023	Muutokset	TA 2023	Toteutuma 1-12 / 2023	Poikkeama	Tot-%
5493Jv-puhdist.yleissuun. ja ymplu	-100 000,00	-115 000,00	-215 000,00	-240 527,16	-25 527,16	111,87 %
Menot	-100 000,00	-115 000,00	-215 000,00	-240 527,16	-25 527,16	111,87 %
5521 Kunnallistekniikka Hölhö	0	-80 000,00	-80 000,00	-65 776,97	14 223,03	82,22 %
Menot	0	-80 000,00	-80 000,00	-65 776,97	14 223,03	82,22 %
5524 Vesijohto san. Sininentie	0	-40 000,00	-40 000,00	-42 540,28	-2 540,28	106,35 %
Menot	0	-40 000,00	-40 000,00	-42 540,28	-2 540,28	106,35 %
Y300 Jvh- ja vh-saneeraus	-290 000,00	290 000,00	0	0	0	
Menot	-290 000,00	290 000,00	0	0	0	
Y301 Uusien kaavat. kunn.tekn.rak.	-80 000,00	80 000,00	0	0	0	
Menot	-80 000,00	80 000,00	0	0	0	
Y302 Automaatiosaneeraus	-70 000,00	-30 000,00	-100 000,00	-95 762,98	4 237,02	95,76 %
Menot	-70 000,00	-30 000,00	-100 000,00	-95 762,98	4 237,02	95,76 %
Y303 Pumppaamosaneeraukset	0	-90 000,00	-90 000,00	-45 713,52	44 286,48	50,79 %
Menot	0	-90 000,00	-90 000,00	-45 713,52	44 286,48	50,79 %
Y304 Jv vuotovesien hallinta	0	-30 000,00	-30 000,00	-12 569,32	17 430,68	41,90 %
Menot	0	-30 000,00	-30 000,00	-12 569,32	17 430,68	41,90 %
Y305 Virtausmittauskaivot	0	-60 000,00	-60 000,00	-58 790,29	1 209,71	97,98 %
Menot	0	-60 000,00	-60 000,00	-58 790,29	1 209,71	97,98 %
Y306 Vesiverk. radanalitukset	0	-40 000,00	-40 000,00	0	40 000,00	0,00 %
Menot	0	-40 000,00	-40 000,00	0	40 000,00	0,00 %
RAPORTTI YHTEENSÄ	-540 000,00	-115 000,00	-655 000,00	-561 680,52	93 319,48	85,75 %
Menot	-540 000,00	-115 000,00	-655 000,00	-561 680,52	93 319,48	85,75 %
Tulot	0	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0	